

"אנשים היום מפגינים לראווה את כספם ולא את ערכה של האמנות"

בלעדי גלובס

זורנו ל-2008", אומר דורון סבג ומצביע על הקטלוגים עבירהכרס של בתי המכירות הגדולים בעולם, המונחים על שולחן העיון בלשכתו. לצד יצירות האמנות המוצעות במכירות אוקטובר בלונדון ונובמבר בניו יורק, משקיעים כריסטי'ס, סותבי'ס ופיליפס במהדורות של כרכים לאספנים, עם ראינות, כתבות עומק ולא מעט רכילות, המוסיפה פיתוי למנה העיקרית.

מדלג בין אמנים

הזור הכסף? כולם מדברים על מושבר מתמשך. י"ש כסף. יש הרבה כסף ואנשים קונים אמנות כמו לפני המשבר". סבג עצמו - הבעלים של ORS ומאספני האמנות הגדולים בארץ, מוכן רק לומר שהוא יהיה בניו יורק, אבל לא בטוח שייגיע לאילמות המכירה. הוא עוקב בעין בוחנת אחר כל תנועה בשוק האמנות, אבל באשר להחלטות הקנייה שלו הוא שומר על דיסקרטיות. כמו כולם, אגב. עוד לפני פרוץ המשבר הכלכלי בעולם, הוא אמר לא פעם שמחירי האמנות היו מפורזים. אבל הוא מוצא את דרכו ולא מפסיק לרכוש אמנות ישראלית ובינלאומית. לפני שבוע חזר מיריד FIAC בפריז ומפתיחת תערוכה בברלין, המפגישה יצירות מהאוסף שלו עם יצירות מאוסף דימילר. התערוכה, המוצגת בחלל לאמנות עכשווית של דימילר במרכז ברלין, היא הראשונה מסוגה לאוסף סבג בחו"ל.

● **זו נקודת שיא לך כאספן?**
"כנראה שאני גאה ומתרגש", הוא אומר בערב הפתיחה. "זה הישג ואישור לאיכות האוסף אבל זה בעיקר הישג לאמנות הישראלית, שמוצגת במקום מרכזי כל כך, בחלל לא מסחרי, המפוח לציבור ללא תשלום. אמנות ישראלית שמוצגת

ביקור בברלין עם דורון סבג, לרגל פתיחת תערוכה מהאוסף שלו, המשולבת עם יצירות מהאוסף שלו עם יצירות מאוסף דימילר, מספקת הצצה לשוק האמנות העולמי מבעד לעיניו. ● **בראיון בלעדי ל"גלובס" הוא אומר: "כבר לא מעניין אותי מפגן כוח ואקסטרווגנטיות. התערוכה היא בעיקר הישג לאמנות הישראלית, שמוצגת במקום מרכזי כל כך לצד אמנות בינלאומית, ואינה נופלת ממנה" /חגית פלג-רותם, ברלין**

סבג בביקור סטודיו בברלין. מה שלא שוקף את רוח היום הוא סתם מינירים" (צילום: יח"צ)

וממשיך משם לפגישות סטודיו אצל כמה מהאמנים הבולטים בזירה הברלינאית כיום. הוא מתיעץ בשקט ומתוך הכנה כמעט ללא מילים עם דנה גולן מילר, אוצרת האוסף, וסוחף לעולמו את ג'יסו, איש העסקים חזי בצלאל ואשתו אורית. הדלתות נפתחות לקראתו, הוא אספן מוכר ומכובד העושה בזירה הזו ככתוך שלו.

"אספני אמנות חייבים לרכוש אמנות. זוהי תשוקה היכולה לגרום סבל, אך בעת ובעונה אחת זהו גם מקור אושר גדול" - מצטטת גולן מילר, האוצרת, את מרבית סמואל קרל על רמות האספן. "שני עשורים של אסוף אמנות הם פרק זמן המאפשר התייחסות פרספקטיבית לאופיו של אוסף וניסיון למפותו", היא כותבת בקטלוג התערוכה "מאיצים לעבר אחרית הימים" שהוצגה בחלל גבעון לאמנות בקיץ האחרון.

התערוכה בברלין מתבססת על ביקור של האוצרת של אוסף דימילר בתערוכה זו, אך הצגתה יוצרת לעבודות מסגרת שונה לגמרי. סבג, כותן השמחה, לא התערב בכחירת האוצרות - לא

אוסף דורון סבג, או.אד.אס

- שנת הקמה: 1990
- מספר יצירות באוסף: כ-1200
- מקור: אמנות ישראלית ובינלאומית
- מה הכי יקר: אמנות בינלאומית
- מה הכי יקר ללב: "השחיין" של דגנית ברסט. היצירה הראשונה באוסף

אוספי הגדולים בארץ

- אוסף הפניקס** (מייסודו של יוסי חכמי, בעבר בעלי הפניקס)
- אוסף בראון** (חלקים מהאוסף מוצגים למכירה בימים אלה)
- אוסף דורון סבג** או.אד.אס.
- אוסף יגאל אהובי**
- אוסף ברנדס**
- אוסף בנק דיסקונט** האוסף התנאידי הגדול בארץ של אמנות ישראלית בלבד
- אוסף סמי עופר** האוסף היקר בארץ של אמנות בינלאומית בלבד

בתערוכה שאצרה בארץ טל יחס ולא בתערוכה של רנטה ויהגר בריימלר. נראה שמבחינתו, נקודת המבט של האוצר החיצוני היא הודמנות לריגוש דרש. כמו ליטוף של האוסף בידיים זרות ומסעירות. הוהות שלו עם האוסף נראית מוחלטת.

● **אתה מוכר עבודות מהאוסף או רק רוכש?**
"אני לא מוכר לעולם עבודות של אמנים ישראלים ולא מוכר עבודות שקניתי מאמץ. בין אספן לאמנים יש מערכת יחסים מאוד רגישה. אם אני מוכר עבודות של אמן הוא יפגע נורא, זה כאילו אני לא אוהב אותו יותר".

● **אז מה אתה כן מוכר?**
"אני מוכר לפעמים יצירות שקניתי במכירה פומבית. וגם או, קרה שאמנן כעס עליי כשהבין שמכרתי עבודה שלו - אפילו שלא קניתי אותה ממנו או מהגלריה שלו בכלל".

● **איך תתחלת לאסוף אמנות?**
"תמיד אהבתי אמנות. כשהייתי נער הייתי קונה פוסטרים של תערוכות. ב-88, ארם ברוך גייס כסף לביאנלה בוונציה שאצר, ואחר כך גייס אותי לתמוך בגלריה בוגרשוב. ארם ברוך שאל אותי ז'מה תעשה עם הפנאי שלך?".

בהתחלה זה נשמע לי מוזר. מה זה פנאי, אבל נכנסתי לזה". תוכניתו של ברוך, אם הייתה כזו, הצליחה מעל למשוער. "היצירה הראשונה שרכשתי באמת הייתה 'השחיין' של דגנית ברסט, בעקבות הרצאה שלה בגלריה. אחר כך החלטתי ללמוד תולדות האמנות ובעקבות פגישה מקרית עם מוטי עומר ז"ל, עברתי למסלול לתואר שני. את התזה שלי כתבתי על דגה כאספן. הוא היה מאוד אמיר ואסף אמנות צרפתית מהמאה ה-18 עד תחילת המאה ה-20".

● **מתי הפכת ליאספן רציני?**
- עם אוסף מארוסן ומתועד, אוצרת במשרה מלאה, נסיעות בעולם בחיפוש אחר אמנות? "אני חושב שבשנת '92-93" האוסף התחיל לגדול. גלריסטית מאוד מכובדת אמרה לי 'דורון אל תקנה ככזו אוכסטיה, צריך לבדוק ליטוף. מה תעשה עם זה, איך ומסעירות. הוהות שלו עם האוסף נראית מוחלטת.

● **אתה מוכר עבודות מהאוסף או רק רוכש?**
"אני לא מוכר לעולם עבודות של אמנים ישראלים ולא מוכר עבודות שקניתי מאמץ. בין אספן לאמנים יש מערכת יחסים מאוד רגישה. אם אני מוכר עבודות של אמן הוא יפגע נורא, זה כאילו אני לא אוהב אותו יותר".

● **אז מה אתה כן מוכר?**
"אני מוכר לפעמים יצירות שקניתי במכירה פומבית. וגם או, קרה שאמנן כעס עליי כשהבין שמכרתי עבודה שלו - אפילו שלא קניתי אותה ממנו או מהגלריה שלו בכלל".

● **איך תתחלת לאסוף אמנות?**
"תמיד אהבתי אמנות. כשהייתי נער הייתי קונה פוסטרים של תערוכות. ב-88, ארם ברוך גייס כסף לביאנלה בוונציה שאצר, ואחר כך גייס אותי לתמוך בגלריה בוגרשוב. ארם ברוך שאל אותי ז'מה תעשה עם הפנאי שלך?".

בהתחלה זה נשמע לי מוזר. מה זה פנאי, אבל נכנסתי לזה". תוכניתו של ברוך, אם הייתה כזו, הצליחה מעל למשוער. "היצירה הראשונה שרכשתי באמת הייתה 'השחיין' של דגנית ברסט, בעקבות הרצאה שלה בגלריה. אחר כך החלטתי ללמוד תולדות האמנות ובעקבות פגישה מקרית עם מוטי עומר ז"ל, עברתי למסלול לתואר שני. את התזה שלי כתבתי על דגה כאספן. הוא היה מאוד אמיר ואסף אמנות צרפתית מהמאה ה-18 עד תחילת המאה ה-20".

ממנת דיימלר. אני הומנתי את כל האמנים הישראלים שמציגים להגיע לתערוכה. כמה היו בפתחה, אחרים יהיו בהמשך".

● **סוג של זיכרון?**
"יש שאלה קשה. כל פריט מהווה סוג של זיכרון, זה כמו לרפרף באלבום תמונות אישי מהימים: בכל יצירת אמנות יש סוג של זיכרון חזיה - המפגש עם האמן, המקום והרגע מהחיים.

● **אתה מוכר עבודות ישראליות ולא מוכר עבודות מהאוסף או.אד.אס.**
"יש לי תקציב אבל הוא גמור, ויש חריגות. קרה פעם שהציעו לי בבואל לקנות עבודה יקרה - לב כחול של ג'ף קונס, וזה לא התאים לרצונם".

● **אתה מוכר עבודות מהאוסף או רק רוכש?**
"אני לא מוכר לעולם עבודות של אמנים ישראלים ולא מוכר עבודות שקניתי מאמץ. בין אספן לאמנים יש מערכת יחסים מאוד רגישה. אם אני מוכר עבודות של אמן הוא יפגע נורא, זה כאילו אני לא אוהב אותו יותר".

● **איך תתחלת לאסוף אמנות?**
"תמיד אהבתי אמנות. כשהייתי נער הייתי קונה פוסטרים של תערוכות. ב-88, ארם ברוך גייס כסף לביאנלה בוונציה שאצר, ואחר כך גייס אותי לתמוך בגלריה בוגרשוב. ארם ברוך שאל אותי ז'מה תעשה עם הפנאי שלך?".

בהתחלה זה נשמע לי מוזר. מה זה פנאי, אבל נכנסתי לזה". תוכניתו של ברוך, אם הייתה כזו, הצליחה מעל למשוער. "היצירה הראשונה שרכשתי באמת הייתה 'השחיין' של דגנית ברסט, בעקבות הרצאה שלה בגלריה. אחר כך החלטתי ללמוד תולדות האמנות ובעקבות פגישה מקרית עם מוטי עומר ז"ל, עברתי למסלול לתואר שני. את התזה שלי כתבתי על דגה כאספן. הוא היה מאוד אמיר ואסף אמנות צרפתית מהמאה ה-18 עד תחילת המאה ה-20".

הכותבת הייתה אורחת של אוסף סבג בתערוכה בברלין